60ste Jaargang. — N° 37. Zaterdag 11 September

ABONNEMENT :
Men schrijft in te Tongeren Drukkerij COLLÉE.
Abonnementsprijs 5 fr.
Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, 37-39, Tongeren.
Telefoon 13.
15 centiemen het nummer.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN :
Voor de aankondigingen buit provinciën Limburg en Luik, men zich uitsluitend tot de *Havas*, 8, Place des Martyrs, B SEL ; 8, Place de la Bourse, P en 6, Bream's Buildings, LON E. C. 4.

TONGEREN, 11 SEPTEMBER 1920.

Het bolsjewistisch gevaar.

Men moet geen profeet zijn om te zien dat Europa op een vulkaan danst. Vroeger werd het meermalen geschreven, en nooit is er iets van gekomen, maar thans is het gevaar dat Europa bedreigt zeer ernstig : *het is gemeend.*

Vroeger waren er ook wel elementen van wanorde in de samenleving, en bij algemeene werkstakingen en opstooten kon men dat best bestatigen.

Maar toen werd dat uitschot der samenleving in toom gehouden door den weldoenden invloed van den godsdienst, dien de groote massa nog aankleefde, en door de wet die het bedreigde met de strengste straffen.

Het ongeloof, waarvan het liberalisme de vaandrig en de groote helper was, heeft den invloed van den godsdienst veel schade gedaan.

Het ongodsdienstig socialisme heeft den geest van den werkman gereed gemaakt, en velen tusschen hen die noch oordeel noch overleg hebben, vragen niet beter dan mee te gaan met de trawanten van wanorde en geweld.

* *

De ongelukkige oorlog heeft Rusland aan de revolutie overgeleverd, en daaruit is het bolsjewisme ontstaan, dat voor zijne aanklevers een nieuwen godsdienst is.

En die Russische sovietregeering gaat op in een onzinnig ideaal : de roode legers ter veroovering uit zenden, om al de volkeren te laten deelen in de vreugden van het bolsjewistisch paradijs.

Voortdurende onthullingen bevestigen op afdoende wijze, dat de soviets hun plan niet opgeven tot het stichten van hun rijk, maar in al de streken der wereld blijven voortgaan met daartoe pogingen aan te wenden.

Uit een aantal draadlooze telegrammen, tusschen de regeering van Moscou en hare vertegenwoordigers gewisseld, en die de Britsche regeering onderschept heeft, blijkt ten klaarste dat de Engelsche arbeidsleider Landsbury 500.000 fr. ontvangen heeft, om de bolsjewistische gedichten door de pers en andere middelen te verspreiden.

Iederen weet ook, welk een verderfelijke en slechte rol de Russische juweelen over enkele maanden in Holland hebben gespeeld.

In Frankrijk en Italië ontdekt men ook de sporen van het bolsjewistisch geld, en voor enkele dagen hebben wij allen in de dagbladen gelezen, welke ware sympathie in de haven van Antwerpen aan de Russische wilden werd bebetuigd.

Het is daarbij voor niemand een geheim dat het bolsjewistisch regiem partijgangers telt in alle landen, en dat de revolutionnaire geest over al broeit en ook aangekweekt wordt in de socialistische partij. In hun persorganen wordt den moedwil, de onwilligheid en allerlei slechte gevoelens aan het werkvolk ingepompt, en altijd en overal wordt er gesproken van rechten, van saboteeren, van omverwerpen, van werkstaking, van dwingelandij der patroons, enz., maar nooit krijgt men er iets te lezen van heropbouwen, van niet te luierikken, van werkmanseer en werkmansplicht.

't Moet ons niet verwonderen : bolsjewisten en socialisten zijn van dezelfde familie.

* *

Nevens die perscampagne heeft het Russisch bolsjewisme een leger samengesteld, waarmee het Polen moest platloopen. Dat is voorloopig mislukt. Eens te meer schijnt Polen, dat in de 16e eeuw Europa van den Turk redde, de taak beschoren, de roof- en bloedzuchtige plannen van de soviets te verijdelen.

Is het onmiddellijk gevaar verwijderd, het is echter niet verdwenen : Polen blijft in zijn bestaan bedreigd, want volgens de cynieke verklaring van de roode volkscommissarissen zelf, zal de sovietlegeroverheid niet rusten, vooraleer Polen als onafhankelijke staat vernietigd is met zijn leger, en de roode vlag boven Warschau wanien zal.

En daar zal die beweging niet eindigen, maar de roode legers zullen hun veroveringsveldtocht wel naar de andere landen van Europa voortzetten.

* *

Hopen wij evenwel dat de pogingen der revolutionnaire Russen breken tegen het gezond oordeel der Europeesche bevolking ; wij zijn aan de roofzucht en de heerschzucht der Duitschers ontkomen, mogen wij ook bewaard blijven van de ellende en de gruwelen der Russische bolsjewisten.

't Is daarom iedere dure plicht, in dezen droeven tijd van karakterverlaging en zedelijke inzakking, de openbare rust en orde zooveel mogelijk te ondersteunen en vooruit te helpen.

Zedelijk herstel.

De stoffelijke heropbouw van ons land vordert langzaam en binnenenkele jaren zal België grootendeels uit zijne puinen verrezen zijn ; doch het is te betwijfelen of het zedelijk herstel gelijken tred zal houden. De begrippen van plichtsbesef en plichtsbetrachting hebben onder den oorlog veel geleden onder het hevig en aanhoudend bombardement van laster en leugen, die het recht vernielden, van onderdrukking der gemoederen en der verheven denkbeelden.

De oorlog heeft vreeselijk gewoed op het gebied van het geweten en de zielegrootheid neergemakt in het stof van de zinnelijkheid, waar zoovelen in vergaan zijn ; de armoede aan geestesvoedsel gedurende lange jaren heeft verzwakking en uitputting meegebracht en de zedelijke gezondheid van ons volk geknakt.

In dit opzicht moeten wij hulde brengen aan Z. Em. Kardinaal Mercier, die ons van tijd tot tijd de aanmoedigende versterking van zijn krachtig woord en zijn verheven vermaningen schonk ; maar het was niet voldoende het hart van de massa hoog te houden.

Wij voelen nu maar al te goed de brandende wonden, welke de oorlog geslagen heeft in het zieleleven onzer bevolking van alle standen ; de zucht om genieten en geldwinnen is overweldigend en krenkt zoo menig verheven denkbeeld in zijn kiem, verhindert den opbloei en de verspreiding van zoovele goede werken, die hunne weldaden nu te ontplooien kunnen over land en volk, omdat de menschheid door geestesverzwakking niet in staat is haar op te vangen en te dragen.

Het is daarom dat wij elke daad van geestesleven, hoe klein in zich zelf, volmondig toejuichen. Men spot wel eens met het oprichten van standbeelden van het H. Hart, maar het is een werk van beschaving dat de menschen noodigt om hooger hunne blikken te verheffen. Wij juichen bij elk kongres, waar het krachtig woord van moedige redenaars ons een sterk sterk stuk geestesvoedsel aanbiedt ; wij zijn verheugd als wij eene aankondiging lezen van een kunstavond waar de bevolking uit de storingheid van het stoffelijke opgetild wordt ; wij vereeren het werk der Hoogeschool-uitbreiding dat rechtstreeks arbeidt aan de zedelijke heropbeuring van ons volk.

Allen die iets voelen voor de zedelijke grootheid van ons volk, moeten medewerken aan de heropbeuring van 't geestesleven, want meer dan ooit hebben wij dit noodig.

De Russisch-Poolsche oorlog.

De algemeene toestand.

De onverwachte vijandelijkheden der Lithausche troepen tegen de Polen, dewelke deze laatsten een nieuwen oorlog op den hals dreigden te halen, zijn in soviet-Rusland met groote vreugde begroet geworden. De bolchevisten meenden reeds in de Lithauers een sterken steun en een doelmatige hulp tegen Polen gevonden te hebben, en met koortsige haast maakten de rooden zich gereed om weer bovenarms op de Polen te vallen. Hunne vreugde is echter te voorbarig geweest en hunne steun op Lithauen is eene leelijke misrekening geweest. Immers de dreigende oorlog tusschen Polen en Lithauen, is op het laatste oogenblik kunnen afgeweerd worden De Lithauers moeten voorzeker rijpelijk nagedacht hebben over de ergé gevolgen, welke hunne uitzinnige daad tegenover Polen voor zich zelf zou meegesleept hebben. Ook de onmiddellijke bijeenroeping van de konferencie der gezanten, om nieuwe hulpmiddelen der geallieerde mogendheden voor Polen op te zoeken, moet Lithauen weerhouden hebben van de samenwerking met de bolchevisten tegen Polen. Daarom heeft de Lithausche regeering, zooals men verder zal zien, erin toegestemd het geschil met Polen in der minne te regelen.

Wanneer dus het Lithausch gevaar voor Polen zal geweken zijn, zullen deze laatsten zich terug tegen de rooden kunnen te weer stellen, zonder gevaar te loopen door een nieuwen vijand bestreden te worden De bolchevistische legerbenden zijn op verscheidene plaatsen tot het offensief overgegaan. Ook melden zij eenige overwinningen op de Westelijke en Zuid-Westelijke fronten, evenals in den arm.

De algemeene toestand blijft echter in het voordeel van Polen. Deze houden flink stand op heel het front. De voornaamste en gewichtigste gebeurtenis voor Polen is, dat de oorlog met Lithauen is kunnen afgeweerd worden.

De bolchevisten in Oost-Pruisen.

128,000 man.

In Oost-Pruisen krioelt het van bolchevisten, die na de Russische zede lagen over de grens gevlucht zijn. In sommige kampen verblijven er tot 20,000 rooden. Te Arys alleen zijn er 47.000. Het getal rooden in Oost-Pruisen wordt op ongeveer 128.000 man geschat. Het grootste deel dier bolchevisten blijft gewapend en vrij rond loopen. De Duitschers beweren dat zij er letterlijk door overrompeld worden en hunne burgerwacht niet in staat is de rooden te ontwapenen en op te sluiten.

Plunderingen.

De bolchevisten zwerven er in benden rond en gaan er op rooftochten en plunderingen uit. Met het geweld der wapens drijven zij de bewoners uit hunne huizen en leggen er de hand op alles wat hun bevalt. De Duitschers vragen dat de benden terug naar Rusland zouden gestuurd of verder in Duitsch binnenland zouden opgesloten worden Die benden zwerven vooral rond op de Poolsche grens, dringen in Polen en leveren er zich over aan gruwelen en plunderingen.

De Poolsche regeering heeft dan ook de mogendheden verzocht dat er maatregelen zouden getrollen worden om dit galgenaas onschadelijd te maken.

Stads- & Provincienieuws

Tongeren. — *Kermis.* — Dezen avond reeds werden onze Kermisfeesten geopend door kanonschoten, en de groote klok zal, van uit den grijzen toren van O. L. Vrouw Kerke, bronze bonkend hare zware toonen over onze stad en omstreken laten weergalmen

Blij en tevreden, licht van hart, en jong van gemoed gaan de tongenaren de Kermis te gemoet.

Deze week zijn het dagen van groote bedrijvigheid geweest, van schuren en poetsen, verwen en en wasschen, en gereedmaking tot feestvieering.

Men zou zeggen dat de vooroorlogsche tijd weer is terug gekomen. Op de Markt is het deze laatste dagen een werken en timmeren geweest van belang, en eene geheele bevolking van foorkramers heeft er zijne tent of barak opgeslagen.

Er bevinden zich op onze foor aantrekkelijkheden van allen aard en alle verscheidenheid, en het feestcomiteit heeft gezorgd voor talrijke feestelijkheden. Wie dus eene plezierige en vroolijke Kermis wil bijwonen, kome met de Kermisdagen naar Tongeren.

Wie vrienden of familieleden te Tongeren heeft, en den lekkeren Kermisdisch niet versmaadt zorge dat hij hier ergens met de knieën onder tafel geraakt, dan kan hij zich een gelukkige sterveling achten, want ongelooflijk is het wat al voorbereidselen er hier voor de Kermistafel zijn gemaakt. Goudgele rijstvlaanen en blinkend-bruine appeltaarten staan etensgereed, en menig konijn en kieken heeft deze week zijne hatste uur zien slaan. Kortom er is gebakken en gebraden alsof alles schandegoedkoop was, alsof wij in het beloofde land van overvloed leefden, en alsof er nooit iemand over slechten tijd of schromelijke duurte geklaagd had.

Beter eens weelde dan altijd armoede ! dat is tegenwoordig in Tongeren de Kermisspreuk.

De Kermisdagen zijn dagen van gezellig familie-samenzijn, dagen van uitspanning en vermaak. En waarom niet ? immers, na een jaar stoere arbeid, mogen wij wel eenige dagen rentenieren, en eene ontspanning komt steeds van pas wanneer it op eene goede en verstandige wijze geschiedt. Na de gruwelijke tijden die wij beleefd hebben, is de ontspanning der zenuwen als een balsem aan de nog geprangde borsten. De diepste rouw ontzegt zelfs geen glimlach, waarom dan geen vermaak gezocht ? Vermaak, ja, maar dit wil nu niet zeggen baldadigheid, dat nog al dikwijls het gevolg ervan is.

Maar, geen sermoontjes ! hoor ik u roepen. Neen, zeker niet, alle weldenkende en welopgevoe le menschen weten immers tot hoe ver zij mogen gaan om zich eerlijk en deftig te vermaken.

Het grootste genot dat 's menschenhart kent, is de liefdadigheid, zegt ergens een filosoof. Daarom, rijken, vergeet de armen niet, gun hen ook hun aandeel ; dat zal de grootste voldoening zijn die gij genieten zult van eene welafgeloopen kermis.

Aan de ons bezoekende kermisgasten wenschen wij hartelijk welkom ; wij wenschen hen, evenals aan al onze lezers en lezeressen, veel genot en vermaak en eene vroolijke kermis,

— *De provinciale paardenprijskamp* die op 14 September aanstaande te Tongeren zal plaats hebben, belooft schitterend te zijn en alle verwachtingen te overtreffen Op het oogenblik dat wij ter pers gaan, vernemen wij dat tot nu toe reeds 57 hengsten en 37 merriën zijn ingeschreven.

— *Vrouwengilde.* — De wijkmeesterressen worden vriendelijk verzocht de maandelijksche boekjes te komen halen Dinsdag 14 September van 2 tot 4 u. Piekelpoelstraat 8.

— *Invaliedenkring.* — Gedurende de Kermis zal er eene tentoonstelling gegeven worden door den welbekenden Kunstschilder Heer Willem Hendrikx, ten voordeele der Invalide der stad Tongeren.

Deze tentoonstelling belooft prachtig te zijn, en zal voor alle kunstliefhebbers een kijkje waard zijn.

Deze zal plaats hebben van 12 tot 26 September, in de zaal van het Stadhuis, alle dagen van 10 tot 12 en van 3 tot 6 uren.

Inkomprijs een frank.

Sterfgeval — Onze medeburgers hebben met innige deelneming het afsterven vernomen van M. Jean Emile Gustave LANGENAEKEN, echtgenoot van Dame Maria Nicolaers, geboren te Tongeren den 20 April 1867, en alhier, na eene kortstondige ziekte, godvruchtig overleden den 6 September 1920, voorzien van de laatste HH. Sakramenten.

De overledene was een ieverige en werkzame huisvader en een voorbeeldige echtgenoot ; zijn afsterven is een groot verlies voor zijne naastbestaanden, en hij wordt betreurd door zijne talrijke vrienden en kennissen, immers, om zijn rondborstig karakter, zijn minzamen omgang met iedereen, genoot hij de achting en vriendschap van allen die hem kenden.

De plichtige lijkdienst, gevolgd door de teraardebesteling in den familiegrafkelder, had verleden donderdag plaats, onder een groote toeloop.

Aan de familiën, door dit afsterven in rouw gedompeld, bieden wij de uitdrukking van ons christelijk rouwbeklag.

Gij vraagt mij' lezer, welk gezicht
In 't leven mij tot vreugde sticht
Rap antwoord ik, steeds heb ik pret
Als eenen *YASS* komt aangezet
Fier als een Held, en blikt in 't rond
Een Sigaret *GIRAFE* al in den mond.

— *Solo-Slim.* — Alweer een solo-slim gespeeld bij Em Valkenberg, door Joseph Vandendyck, met 5 hoog en de zes van schuppen, 3 hoog en 4 klein van ruiten.

Medespelers : Joseph Champagne, Alfred Fransen en Alfons America.

De getuigen waren : Justin Willems, Lucien Kielich.

GOLFS | Nieuwigheden, mantels, kleederen en kinderkostumen, polos, enz.
Zie aankondiging, 3e bladz. van dit nummer.

— *Koninklijke Muziekmaatschappij Concordia.* — Zondag 19 September, om 8 u 's avonds, concert van symphonie, gevolgd door danspartij, in de groote feestzaal.

Kosteloze toegang voor de leden der Concordia en hunne familie. Vreemdelingen, door een lid voorgesteld één frank.

Het Bestuur.

— *Onderscheidingen* — Onzen medeburger, M. César Ruiters, komt eene vleiende onderscheiding te ontvangen van den Raad van het Britisch Leger « The War Office London », die hem zijne gelukwenschen endankbetuiging uitgedrukt heeft voor de vaderlandsche diensten die hij vrijwillig aan het Engelsch leger bewezen heeft, in de zaak der Bondgenooten, tijdens den grooten oorlog 1914-1918.

Onze beste gelukwenschen !

— Wij vernemen met genoegen dat een ander stadsgenoot, M. Ludovic Van Hees, door koninklijk besluit van 23 Augustus 1920, met de Medalie van Koning Albert met eenmaal gestreept lint, komt vereerd te worden voor de diensten die hij bewezen heeft aan de Belgen die zich tijdens den oorlog te Rotterdam bevonden.

Wij bieden onzen geachten medeburger onze oprechte gelukwenschen.

— *De Ronde van België.* — Verleden zondag werd de vijfde en laatste rit der ronde van België gereden, namelijk Oostende-Brussel, 264 kilometers. De tongersche renner, Victor Lenaers, behaalde er eene belangrijke onderscheiding.

Het vertrek had plaats te Oostende om 7 u. 15 ; 53 renners namen er deel aan. De wegen waren slecht : waterplassen en stijk, en het regende omtrent gansch den dag. Bij de aankomst, te Brussel, in het Park van Tervueren, waren er nog 19 deelnemers. Victor Lenaers, was de eerste in dezen rit ; hij kwam aan om 4 u. 25. In het algemeen klassement bekwam hij de 5e plaats.

Wij wenschen onzen flinken stadsgenoot hartelijk geluk !

Ziehier hoe de aankomst van dezen laatsten rit te Tervueren plaats had :

1 LENAERS Victor, om 4 u. 25 m. ; 2. Debusschere Alfred, op 1/4 wiel ; 3. Depauw Fr. op 1/2 lengte ; 4. Van Heyneghem Edm. op 1/2 lengte ; 5. Rasqui Jozef, op 1/4 wiel ; 6. Nysseis Willem, op 1/4 wiel ; 7. Castermans, op 1 lengte ; 8. Thesis, op 1/2 lengte ; 9. Verestjop 1 lengte ; 10. Schraepen, om 4 u 25 m 2 s. ; 11. Benoit, op 1/2 lengte ; 12 Franz, op 1/4 wiel ; 13 Jumet, op 1/2 lengte 14. Marchand, om 4 u. 25 m. 5 s. ; 15. Scieur, op 1 lengte ; 16. Mosselmans, om 4 u. 25 m. 6 s. ; 17. Gerard, om 4 u. 25 m. 10 s. ; 18. Retelet, om 4 u. 25 m. 15 s. ; 19. Destombes, om 4 u. 25 m, 30 seconden.

— De proeven die genomen werden met den « **Hêtre Siroop** » overtroffen de verwachtingen van de dokters. Geene verkoudheid, luchtpijpaandoening, asthma, bronchitis, bleeft ongenezen, de tuberculosis trad in eene nieuwe phasis waarover wij later zullen spreken Wij kunnen daarom niet genoeg aanraden van zoo gauw men hoest, verkoudheid voelt of aan longen lijdt, dadelijk bij zijn apotheker eene flesch « Hêtre Siroop » te gaan halen. Te bekomen te Tongeren bij alle apothekers.

— *Groote Processie.* — Morgen Zondag, na de Hoogmis van 9 ure, zal de processie van O. L Vrouw haren omgang doen door de gewone straten der stad.

De duizende vreemdelingen, welke dien dag naar onze stad komen, zijn steeds getroffen door de pracht, de goede orde, en vooral diepe godsvrucht, die dezen schoonen godsdienstigen stoet ten toon spreiden.

Ook de tongenaren houden aan hunne *Groote Processie.* « Zonder de processie, zeggen zij, is het geene Kermis ». En inderdaad, allen wedijveren te dezer gelegenheid om hunne huizen te bevlaggen, hunne vensters te versieren, en deel te nemen aan de processie en aldus hulde te brengen aan den Koning der Ko die langs onze straten trekt, en aan Z. melmoeder, de *Oorzaak onzer Blijdsch* de eereplaats inneemt in het hart van oprechten tongenaar.

Orde der processie van O. L. Vrouw.

1) Zilveren Processiekruis.
2) Vaan van den H. Joannes Berg Gemeenteschool.
3) Stoet Edelknapen met Zinnebeelden, lool, Hoop en Liefde voorstellend.
4) Groep kleine Bruidjes met bloemen.
5) Vaan van den H. Maternus. St-Mate school der Kerw. Broeders.
6) Bruidjes met Bloemkorven en Lelieste
7) St-Jozefs Patronaat met vaandel.
8) Congregatie van O. L. Vrouw met van O L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen.
9) Vaan der H. Moeder Anna. Lede Vrouwenretraiten.
10) Kleine vaan van den H. Rozenk Damen en Jufrouwen tot geene Congre behoorende.
11) Maagd van Tongeren, omringd Edelknapen.
12) Vaan der H. Elisabeth. Leden der Orde (vrouwen) met groep van St Elisabet
13) Groote blauwe vaan met Zilveren Groep der XV mysteriën van den H. R krans.
14) Congregatie der jufrouwen, met vaa Onbevlekte Ontvangenis.
15) Ridders met strijdvlaggen der XV
16) Groep van Edelknapen, dragend Kr van juweelen, geschenken aan O. L. V opgedragen.
17) Groep Engelen met Muziekinstrume en opschriften dragend.
18) HET GEKROOND BEELD van O. L VAN TONGEREN.
19) Zangkoor der H. Familie.
20) Groep der Martelaressen.
21) Leden van het genootschap der H. F lie met roode vaan en Zilveren Kruis
22) Vaandel der negen provinciën. Turnk
23) Bruidjes met Bloemenkorven.
24) Koninklijke Harmonie der Concordia
25 a) Groote vaan van het H. Hart.
b) Bond der leden van het H. Hart en St-Vincentius à Paulo met lantaarnen.
26 a) Groote vaan van het H. Sakament.
b) Koorjongens met lantaarnen en wierook vaten. De heeren Geestelijken.
27) Het Allerheiligste Sakrament.
28) De Stedelijke Overheden.
29) Het biddend volk.

* *

De gemeenteschool der jongens zal verg ren aan het huis van M. Nys-Goossens.

De school der Broeders aan het huis va Jageneau.

Het patronaat en Congregatie aan 't huis Mad Theelen.

De leden van het werk der retraiten a huis van M. Vanderbeek Sauveur.

De Derde Orde der vrouwen aan 't huis M. Vanderijst, apotheker.

De al. Familie en Turnkring aan 't huis M. Kleynen.

Het werk der Retraiten en St-Vincenti Paulo zullen na de hoogmis hun lantaarnen O. L. Vrouw altaar gaan nemen.

De groep van de XV mysteriën en de gr van de Maagd van Tongeren met Edelkna vergaderen om 9 uren in het hospitaal, a anderen in den ommegang.

De eerste inlandsche priester van Congo te geren verwacht !

Op den 30 November stuurde Z. H. Paus nedictus XV een allerbelangrijkst schrijven de Katholieke wereld, over de zich steeds ge ger uitbreidende missiebeweging.

Na met nadruk iedereen aangewakkerd hebben om het zijne volgens vermogen bi dragen ten einde de heidensche wereld, Christus te winnen, herinnert Z. H. aan de dragslijn welke de apostolische Vicarisse Bisschoppen der Missielanden en de Missiona aen te volgen hebben om hun verheven doel bereiken.

De Paus wil dat de opleiding eener inland geestelijkheid de noodzaak weze der missiona sen. Deze opleiding weze duadanig, zegt Z. dat die geestelijken niet enkel optreden als

19

DE

Veroordeelde Moeder

DOOR

JULES MARY

(VERVOLG.

— Heeft hij u mijne hand gevraagd ?
— Hij heeft ze mij gevraagd.
— En hebt gij toegestemd ?

Madelor zweeg. Zij smeekte...

— Mijn vader, ik bid er u om...
— Ik heb geweigerd, zegde hij...

— Zij richtte zich levendig op, hare oogen schoten vuur. Zij maakte een gebaar dat Madelor verschrikte en hare stem trilde :

— Dit is mis, zegde zij, dit is mis !...

Hij nam haar in zijne armen :

— Mijne dochter, mijne lieve Maria, vergiffenis, maar ik kan niet, niet gij, ik kan niet. Wees op u werbeurt niet wreed en vervloekt mij niet. Ik bemin u, en ik zou gaarne mijn leven geven om een uwer tranen te drogen. Ik heb voor u geleefd, kunt gij mij de opoffering uwer liefde niet doen ? Heb geduld. Trouw niet zoolang ik leven zal. En ik word oud. Blijf bij mij.

— Gij zoudt ons niet verlaten. Gij weet wel dat ik mij van u niet zou willen scheiden.

— De scheiding zou zich opdringen.

— Waarom ? Heeft Jeroom u niet gezegd hoe zeer hij u eerbiedigt en lief heeft ? Wij zouden te zamen blijven wonen ; welke oorzaak zou u dwingen u van mij te verwijderen ?

— Welke oorzaak ?

— Uwe weigering verbergt een geheim. Ik lees droefheid in uwe oogen Ben ik uwe dochter niet en stelt gij in mij geen bertrouwen ? Doe mij het weg uwe harten kennen, opdat ik u troeste ?...

— Gij bedriegt u, lief kind... Ik heb voor u geen geheim. Ik verberg u niets.

— Welnu, waarom mij dan weigeren aan Jeroom ? Waarom verplicht gij mij rood te worden in uwe tegenwoordigheid, mij te verbergen ? Waarom rekent gij mij deze liefde tot schande, welke een geluk voor allen zou wezen.

Al deze vragen van Maria vielen een voor een brandend in de ziel van Madelor. De ouderling was verplet en zweeg. Heel zijn lichaam sidderde. Zijn kalm, afgezonderd leven was uit. Het uur der beproevingen was gesingen.

Maria verliet hem. Hij volgde haar met eenen blik waarin eene smartelijke bekommernis lag besloten.

't Was avond. Wanneer het jong meisje terug thuis kwam, liet zij nooit na haren vader te omhelzen, hem een goeden nacht te wenschen.

Zij bood hem haar voorhoofd aan. De grijsaard legde er een kus op, en zij gaf zich weer over aan hare kinderdroomen.

Ditmaal wendde zij het hoofd niet af. Hij had de kracht te zeggen :

— Maria, vergeet gij niets ?

— Niets ! zegde zij met droefheid in de stem.

XII

Twee dagen later, vond Maria eenen brief niet ver van den beukenboom tegen het prieel. In dezen brief las zij :

« Uw vader is onverbiddelijk. Ik weet niet meer wat doen om hem tot toestemmen te dwingen. En nochtans, ik kan niet langer blijven zonder u te zien. Ik zou liever sterven. »

De brief gewaagd van eene bijeenkomst den dag dat Maria vrij zou wezen. Maar ditmaal, had het jonge meisje schrik

Eene geheelmzinnige stem riep haar toe :

— Pas op ! Gij bemint hem te veel. Heb schrik van u zelve. Blijf bij uwen vader.

Zij aarzelde lang. Hare vrees behaalde de overwinning Zij schreef aan Jeroom dat zij niet kon uitgaan, ofschoon zij ongelukkig was met hem niet te kunnen spreken. Zij durfde niet. Haar vader aanschouwde haar met een wantrouwend oog en zij was er ziek van.

Jeroom antwoordde enkelijk :

« Een laatste maal »

Zij ging er naartoe, op zekeren dag dat Madelor, haastig bij een gewonde geroepen, laat was vertrokken en gezegd had dat hij slechts in den nacht zou wederkeeren.

De winter liep ten einde. Een zoet lentewindje deed zich reeds gevoelen.

Jeroom wachtte het jonge meisje al op eenige stappen der woning.

Hij trok haar tot zich met een driftig gebaar, zonder dat zij den moed had te wederstaan, en murmelde tot tweemaal toe :

— Lieve Maria, lieve Maria !...

Hij sleepte ze mee.

— Waar brengt gij mij heen ? zegde zij... ik mag mij niet verwijderen. Het wordt laat. Ik heb u willen zien, eene minuut slechts om u te zeggen : « Moed ! » en daarna te vertrekken.

En ondanks zich zelve, zonder dat zij het bemerkte, volgde zij Jeroom, naar hem luisterend terwijl hij haar met stille stem sprak, haar beloften en zelfs eenen eed afperste...zij verdwaalden in de diepte van het bosch stapten toevallig voort en bekommerden zich geenszins met den weg dien zij afleggden

De dag was zijn einde nabij. Het werd stilaan donker.

— Waar zijn wij toch ?

— Op twee stappen van den Tranet.

— Laat ons terugkeeren !...

En in plaats van weer te komen op hunne stappen, gingen zij voornuit. De toekomst scheen somber voor hen. Zij verstonden elkander.

— Maria, zegde Jeroom plotseling, wilt gij met mij vluchten ?

Zij schudde met het hoofd, zoodanig zwak, dat zij nauwelijks kon antwoorden :

— Neen, dit zou hem dooden !...

En niettegenstaande hare vrees, ging zij voort. Zij beklommen den steilen weg en zouden weldra den Tranet bereiken. Daar hadden zij elkander voor den laatste maal van liefde gesproken. Het hart van Maria klopte geweldig. Het was alsof haar voorhoofd openscheurde Hare handen beefden op den arm van Jeroom en hare beenen plooiden.

Zij waren aan de grot gekomen,

Zij wankelde, liet zich vallen.

— Jeroom, mompelde zij gansch buiten zich zelve, mij dunkt dat ik ga sterven.

Hij nam haar in zijne armen, droeg haar loopend weg, daalde den Tranet af, richtte zich naar de Cendrière.

De lange blonde haren van het kind waren los gegaan en hingen op den arm van den jonkman. Haar hoofd zwierde van den eenen naar den anderen kant.

Zij had de oogen gesloten en het bewustzijn verloren. Haar gelaat, zeer bleek, rankte bijna den mond van Jeroom aan, en deze bedekte heure haren met kussen, mompelend :

— Maria, lieve Maria, kom terug tot u zelve, spreek mij aan, bezie mij !

Verschrikt om de stilzwijgendheid en de gevoelloosheid van het jonge meisje, bleef hij een oogenblik staan aan den kant eener beek, hij legde Maria tezen een boomstam, schepte water met zijne handen en maakte er haar voorhoofd, haar slapen, hare oogen vochtig mee.

In de koorts die hem bewoog, bekommerde hij zich niet haar alleen ; hij zag zelfs een tiental werklieden niet die zich achter de boomen verborgen.

Maria opende de oogen.

Maar zij was zoo zwak, zoo uitgeput, dat hij haar opnieuw moest ondersteunen.

Zij vroeg, verwilderd :

— Jeroom, waar brengt gij mij heen ?

— Te mijnent, zegde de pachter met eene versmoorde stem. Ik wil niet dat gij u opnieuw aan zijnen wil onderwerpt. Wij zullen samen vluchten. Stemt gij er in toe ?

Zij antwoordde niet.

De nacht viel. Jeroom naderde de Cendrière met zijn kostbaren last.

De werklieden uit de steengroeven hadden hem gevolgd. Zij zagen dat hij zich stilbield op de binnenplaats en een oogenblik aarzelde alsof hij vreesde de dienstknechten te ontmoeten. Hij bereikte, denkend dat niemand hem zag, den vleugel van het gebouw welke hem was voorbehouden.

De werklieden bleven staan in den weg.

Zij lachten. Dit avontuur viel in hunnen smaak. Zij spotteden met de deugdzaamheden van « Laurent's dochter » en zouden er in de streek aan iedereen van spreken.

— 't Is zijne minnares, zegden zij.

Maar hunne nieuwsgierigheid was niet voldaan. Zij wilden de verzekering hebben van hetgeen zij vermoedden. Maria was thans bij Jeroom. Ongetwijfeld was de dokter afwezig en zou hij eerst den volgenden morgen thuis komen, zooals dit meermalen gebeurde. De vogel heeft deze gelegenheid te baat genomen om het nest te verlaten en zich in de armen der liefde te werpen...

Hoe lang zou echter de bijeenkomst duren ? Dit wilden de werklieden weten.

Zij kwamen overeen in het bosch te wachten al moesten zij er gansch den nacht aan besteden. Mejuffer Maria bij Jeroom ! Ha ! 't was om niet te gelooven. Zij zouden dâar nog zijn wanneer zij zou uitgaan.

Haar rood voorhoofd en haar beschaamden tred wilden zij zien. Zij zouden zich op haren doortocht plaatsen, en haar geene liefelijke benoemingen sparen. Kortom, zij zouden haar hare naam van deugdzame dochter duur doen betalen.

Ha ! hoe zouden zij zich vermaken !

Zij verbergen zich in het bosch, bewaakten het pachthoffen hielden de oogengevestigd op de vensters der kamer van Jeroom die juist werd verlicht.

Maria, uitgestrekt in eenen zetel, kwam ganeh tot het bewustzijn terug en weende terwijl Jeroom, gekneld, in zijne brandende handen de ijskoude handen drukte van het jong meisje.

Jeroom sprak haar aan, zegde haar woorden door stilzwijgendheid onderbroken, hulde haar in lange welsprekende blikken die de liefde uitdrukten waarvan hij blaakte.

— Maria, gij hoort mij toe... Ik wil niet meer dat gij mij verlaat... Wij zullen van hier vluchten opdat uw vader ons niet andermaal kunne scheiden,.. hoort gij... Wij zullen dezen nacht vluchten... ik ga alles in gereedheid brengen voor ons vertrek.... Wanneer wij ver zullen zijn, zullen wij schrijven aan M Laurent. Wij zullen hem zeggen dat het ijselijk was bij elkander te leven en verzekerd te zijn nooit vereenigd te worden... dat wij de vlucht hebben genomen om zijnen wil geweld aan te doen, en dat wij zullen terugkomen als hij zal hebben toegestemd in ons huwelijk ... Niet waar, Maria ?

Het meisje hield de oogen neergeslagen, weende overvloedig, snikte luidop... Zij zegde met eene zwakke stem :

— Jeroom, Jeroom, wat hebben wij geda

— Wat vreest gij, lieve Maria ? Bemin ij niet met eene ware, rechtzinnige liefde, zo diegene welke mijne vrouw moet worden, danks alle hinderpalen ? Heb betrouwen in liefste Maria, in mijne eer, in mijne liefde. wil niet dat eene enkele gedachte van vree van twijfel uwen geest beleedige Ik ga u all laten. Ik zal mij bezig houden met de voo reiding onzer vlucht. Jossilet, die mij zeer kleefd is, zal mij vergezellen als gij het verla Verkiest gij het zoo ?

Zij kon niet antwoorden. De smart, schaamte, eene uiterste wanhoop verplette haar. Tusschen hare genegenheid voor ha vader en hare liefde voor Jeroom aarzelde en intusschen leed zij wreed.

De pachter bleef bij haar, sprak zachtjes haar, en vernieuwde de uitdrukking zijner stuimige liefde.

Hare tranen droogden op, wanneer zij aanhoorde.

— Ha ! zij beminde hem wel vurig, Jeroom van wien haar vader niet hooren w Zij had gevoeld dat zij niet meer meester van haar zelven, dat eene andere ziel, om te spreken, zich aan hare ziel had verbonden

En zij gehoorzaamde thans.

Sedert lang was de nacht gevallen. De m steeg op boven de boomen.

Jeroom liet Maria alleen.

— Ik zal weldra terug keeren, zegde hij. Vóór den opgang der zon, moeten wij de drière reeds ver achter ons hebben.

. . . . . .

Wat deed Madelor gedurende dien tijd ?

Hij was 's nachts thuis gekomen.

Hij had Angelica ondervraagd. De dienst wist niets van Maria 's afwezigheid, en met dat deze zich in hare slaapkamer bevond.

Rosa werd, half ingesluimerd, aangehal

Het kind wreef aan de oogen, geeuwde werd allengskens wakker, Madelor vra het :

— Waar is Maria ?

— Zij slaapt.

— Neen. Haar bed ligt nog verisch a maakt en het is elf uren.

Werd verv